

Temeljem članka 83. Zakona o tržištu plina ("Narodne novine", broj 28/13) i Odluke o suglasnosti Hrvatske energetske regulatorne agencije (Klasa: 310-05/13-02/189, Ur. broj: 371-01/13-03) od 23. prosinca 2013. (u daljnjem tekstu Agencija), HRVATSKI OPERATOR TRŽIŠTA ENERGIJE d.o.o. (u daljnjem tekstu operator tržišta plina) donosi

PRAVILA

O ORGANIZACIJI TRŽIŠTA PLINA

I. Opće odredbe

Članak 1.

(1) Ovim Pravilima o organizaciji tržišta plina (u daljnjem tekstu Pravila) propisuje se način organiziranja i djelovanja tržišta plina.

(2) Pravilima, na temelju modela tržišta plina, posebno se uređuje sljedeće:

- postupci, načela i standardi za organiziranje i djelovanje tržišta plina u skladu s primijenjenim modelom tržišta plina,
- pravila o organiziranju bilančnih skupina te vođenje registra voditelja bilančnih skupina i članova bilančne skupine,
- pravila na virtualnoj točki trgovanja,
- ugovorni odnosi operatora tržišta plina s voditeljem bilančne skupine,
- odgovornost sudionika na tržištu plina za njihova odstupanja,
- pravila obračuna energije uravnoteženja,
- ostala pravila nužna za organiziranje i rad tržišta plina.

Definicije i izrazi

Članak 2.

(1) Izrazi koji se koriste u ovim Pravilima imaju značenja utvrđena zakonskim i podzakonskim aktima kojima se uređuje energetska sektor i regulacija energetske djelatnosti.

(2) U ovim se Pravilima koriste i izrazi koji u smislu ovih Pravila imaju sljedeće značenje:

1. dnevno odstupanje bilančne skupine – razlika između količine plina predane u transportni sustav i količine plina preuzete iz transportnog sustava na razini plinskog dana, utvrđena za svaku bilančnu skupinu,
2. EIC oznaka (engl. Energy Identification Coding scheme) – jedinstvena oznaka sudionika na europskom tržištu energije,
3. lista ponuda za energiju uravnoteženja – lista ponuda za kupnju ili prodaju energije uravnoteženja koju operator tržišta plina sastavlja temeljem kriterija propisanih ovim Pravilima,
4. negativna energija uravnoteženja - energija koja se preuzima iz transportnog sustava, radi uravnoteženja istog,

5. neposredni član bilančne skupine – sudionik na tržištu plina, isključujući operatora tržišta plina i krajnjeg kupca plina,
6. ponuda za energiju uravnoteženja – ponuda za kupnju ili prodaju energije uravnoteženja,
7. ponuditelj energije uravnoteženja – opskrbljivač plinom ili trgovac plinom, koji nudi energiju uravnoteženja na godišnjoj i/ili dnevnoj razini,
8. posredni član bilančne skupine – krajnji kupac plina,
9. pozitivna energija uravnoteženja – energija koja se predaje u transportni sustav, radi uravnoteženja istog,
10. sudionik na tržištu plina – voditelj bilančne skupine, opskrbljivač plinom, trgovac plinom i krajnji kupac plina te operator tržišta plina,
11. ukupno odstupanje bilančne skupine – suma dnevnih odstupanja bilančne skupine.

II. Postupci, načela i standardi za organiziranje i djelovanje tržišta plina u skladu s primijenjenim modelom tržišta plina

Članak 3.

(1) Uspostavlja se odgovornost sudionika na tržištu plina prema modelu bilančnih skupina u svrhu nesmetanog izvršenja i obračuna kupoprodajnih transakcija na tržištu plina, osiguranja podudarnosti količina plina predanih u transportni sustav i preuzetih iz transportnog sustava te razdvajanje financijskih transakcija od fizičke isporuke plina.

(2) Obveznik primjene ovih Pravila je svaki sudionik na tržištu plina.

Članak 4.

(1) Dva ili više opskrbljivača plinom ili trgovca plinom, koji opskrbljuju druge opskrbljivače plinom i/ili kupce plinom iz transportnog sustava, a koji su članovi iste bilančne skupine, određuju jednog od njih za voditelja bilančne skupine.

(2) Opskrbljivač plinom dužan je preko svakog od voditelja bilančne skupine, čiji je neposredni član, podneti zahtjev za rezervaciju kapaciteta transportnog sustava te s operatorom transportnog sustava sklopiti ugovor o transportu plina, radi izvršavanja obveza voditelja bilančne skupine propisanih ovim Pravilima i Mrežnim pravilima transportnog sustava.

III. Pravila o organiziranju bilančnih skupina i vođenje registra voditelja bilančnih skupina i članova bilančne skupine

Organiziranje bilančnih skupina

Članak 5.

- (1) Svaki sudionik na tržištu plina, osim operatora tržišta plina, dužan je biti član bilančne skupine.
- (2) Bilančna skupina je interesno udruženje sudionika na tržištu plina, organizirano na komercijalnoj osnovi prvenstveno u svrhu optimiranja troškova uravnoteženja, za koje je odgovoran voditelj bilančne skupine.
- (3) Bilančnu skupinu organizira i vodi voditelj bilančne skupine.
- (4) Voditelj bilančne skupine odgovoran je za nominiranje količina plina te usklađivanje količina plina koje se, za bilančnu skupinu koju organizira i vodi, predaju u transportni sustav i preuzimaju iz transportnog sustava te za sve troškove vezane uz uravnoteženje i odstupanja bilančne skupine koju organizira i vodi.
- (5) Bilančnu skupinu čine neposredni i posredni članovi. Neposredni član bilančne skupine s voditeljem bilančne skupine ugovorno regulira odgovornost za troškove uravnoteženja.

Članak 6.

- (1) Opskrbljivač plinom ili trgovac plinom neposredni je član bilančne skupine.
- (2) Krajnji kupac plina posredni je član one bilančne skupine čiji je neposredni član opskrbljivač plinom, koji ga opskrbljuje plinom.
- (3) Operator transportnog sustava posredni je član one bilančne skupine čiji je neposredni član opskrbljivač plinom, koji ga opskrbljuje plinom.
- (4) Operator sustava skladišta plina posredni je član one bilančne skupine čiji je neposredni član opskrbljivač plinom, koji ga opskrbljuje plinom.
- (5) Operator distribucijskog sustava posredni je član one bilančne skupine čiji je neposredni član opskrbljivač plinom, koji ga opskrbljuje plinom.
- (6) Proizvođač plina posredni je član one bilančne skupine čiji je neposredni član opskrbljivač plinom ili trgovac plinom koji od njega kupuje plin.

Registar voditelja bilančnih skupina

Članak 7.

(1) Operator tržišta plina vodi Registar voditelja bilančnih skupina te ga objavljuje na internetskim stranicama operatora tržišta plina na hrvatskom i engleskom jeziku (<http://www.hrote.hr>), a isti sadrži:

- datum upisa u registar voditelja bilančne skupine,
- puni naziv voditelja bilančne skupine,
- adresu sjedišta voditelja bilančne skupine,
- EIC oznaku voditelja bilančne skupine,
- matični broj voditelja bilančne skupine,

- osobni identifikacijski broj voditelja bilančne skupine,
- registarski broj i datum izdavanja/produženja dozvole za obavljanje energetske djelatnosti voditelja bilančne skupine,
- popis neposrednih članova bilančne skupine.

IV. Ugovorni odnosi operatora tržišta plina i sudionika na tržištu plina

Članak 8.

(1) Operator tržišta plina i voditelj bilančne skupine uređuju međusobna prava i obveze sklapanjem ugovora o reguliranju međusobnih odnosa s voditeljem bilančne skupine na tržištu plina, pri čemu se obrazac tipskog ugovora objavljuje na internetskim stranicama operatora tržišta plina.

(2) Operator tržišta plina i ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini uređuju međusobna prava i obveze sklapanjem ugovora o reguliranju međusobnih odnosa s ponuditeljem energije uravnoteženja na godišnjoj razini na tržištu plina, pri čemu se obrazac tipskog ugovora objavljuje na internetskim stranicama operatora tržišta plina.

(3) Operator tržišta plina i ponuditelj energije uravnoteženja na dnevnoj razini uređuju međusobna prava i obveze sklapanjem ugovora o reguliranju međusobnih odnosa s ponuditeljem energije uravnoteženja na dnevnoj razini na tržištu plina, pri čemu se obrazac tipskog ugovora objavljuje na internetskim stranicama operatora tržišta plina.

(4) Operator tržišta plina i operator transportnog sustava uređuju međusobna prava i obveze sklapanjem ugovora o reguliranju međusobnih odnosa s operatorom transportnog sustava na tržištu plina, pri čemu se obrazac tipskog ugovora objavljuje na internetskim stranicama operatora tržišta plina.

(5) Operator tržišta plina je dužan, prije objave obrazaca iz stavaka 1. do 4. ovoga članka, ishoditi suglasnost Agencije.

(6) Operator tržišta plina i sudionici na tržištu plina dužni su sklopiti ili uskladiti ugovore o reguliranju međusobnih odnosa na tržištu plina najkasnije 30 dana od dana ishođenja suglasnosti iz stavka 5. ovog članka.

Postupak upisa u Registar voditelja bilančnih skupina

Članak 9.

(1) Za upis u Registar voditelja bilančnih skupina na tržištu plina potrebno je podnijeti zahtjev operatoru tržišta plina putem obrasca zahtjeva za upis u Registar voditelja bilančnih skupina koji se nalazi na internetskim stranicama operatora tržišta plina.

(2) Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka podnositelj zahtjeva dužan je dostaviti:

- izvadak iz sudskog registra koji ne smije biti stariji od 6 mjeseci,
- presliku dozvole za obavljanje energetske djelatnosti podnositelja zahtjeva,
- EIC oznaku podnositelja zahtjeva,
- ostale podatke i informacije koje od podnositelja zahtjeva zatraži operator tržišta plina, kao dopunu dostavljene dokumentacije.

- (3) Nakon odobrenja zahtjeva, podnositelj zahtjeva za upis u Registar voditelja bilančnih skupina i operator tržišta plina dužni su sklopiti Ugovor o reguliranju međusobnih odnosa s voditeljem bilančne skupine na tržištu plina.
- (4) Podnositelj zahtjeva za upis u Registar voditelja bilančnih skupina dužan je u roku od pet dana od dana sklapanja ugovora iz stavka 3. ovog članka dostaviti operatoru tržišta plina tražena sredstva osiguranja plaćanja.
- (5) Operator tržišta plina će ugovorom iz stavka 3. ovog članka urediti sve uvjete po kojima je podnositelj zahtjeva dužan predati sredstvo osiguranja plaćanja, pravne učinke propusta dostave sredstva osiguranja plaćanja, kao i ostale uvjete aktiviranja sredstva osiguranja plaćanja.
- (6) Operator tržišta plina dužan je upisati podnositelja zahtjeva u Registar voditelja bilančnih skupina po ispunjenju uvjeta iz stavaka 2., 3., 4. i 5. ovog članka.
- (7) Operator tržišta plina izdaje potvrdu voditelju bilančne skupine o upisu u Registar voditelja bilančnih skupina.
- (8) Ukoliko voditelj bilančne skupine ne izvršava obveze iz ugovora iz stavka 3. ovog članka, ukoliko mu istekne dozvola za obavljanje energetske djelatnosti ili ukoliko mu se trajno oduzme dozvola za obavljanje energetske djelatnosti isti se briše iz Registra voditelja bilančnih skupina te mu o tome operator tržišta plina dostavlja pisanu obavijest.
- (9) U slučaju iz stavka 8. ovoga članka, neposredni član bilančne skupine dužan je bez odlaganja postati članom aktivne bilančne skupine ili organizirati novu bilančnu skupinu.
- (10) Operator tržišta plina dužan je obavijestiti Agenciju, Ministarstvo i operatora transportnog sustava o brisanju iz Registra voditelja bilančne skupine.
- (11) Voditelj bilančne skupine dužan je voditi registar neposrednih članova bilančne skupine koju organizira i vodi te ga javno objavljuje i nakon svake promjene ažurira na svojoj internetskoj stranici.
- (12) Voditelj bilančne skupine dužan je pisano obavijestiti operatora tržišta plina o svakoj promjeni podataka iz stavaka 1., 2. i 11. ovog članka.
- (13) Voditelj bilančne skupine dužan je pisano obavijestiti operatora transportnog sustava o svakoj promjeni podataka iz stavka 11. ovog članka.

Određivanje vrste i iznosa sredstva osiguranja plaćanja

Članak 10.

- (1) Sredstvo osiguranja plaćanja koje, je sudionik na tržištu plina dužan dostaviti operatoru tržišta plina pri sklapanju ugovora iz članka 9. stavka 3. te članka 24. stavka 4. ovih Pravila, je bankarska garancija.
- (2) Parametri za određivanje iznosa sredstva osiguranja plaćanja iz stavka 1. ovoga članka, propisuju se u odgovarajućem tipskom ugovoru iz članka 8. stavaka 1. i 2. ovih Pravila, pri čemu minimalni iznos sredstva osiguranja plaćanja iznosi 1.000.000 kn, a maksimalni iznos sredstva osiguranja plaćanja iznosi 3.000.000 kn.
- (3) Sredstvo osiguranja plaćanja, koje je sudionik na tržištu plina dužan dostaviti operatoru tržišta plina pri sklapanju ugovora iz članka 25. stavaka 2. ovih Pravila, je bankarska garancija u fiksnom iznosu od 250.000 kn, koji se propisuje u tipskom ugovoru iz članka 8. stavka 3. ovih Pravila.

V. Pravila na virtualnoj točki trgovanja

Članak 11.

- (1) Virtualna točka trgovanja je mjesto trgovine plinom nakon njegova ulaska u transportni sustav, a prije njegova izlaska iz transportnog sustava, uključujući sustav skladišta plina.
- (2) Za trgovanje na virtualnoj točki nije potrebno ugovaranje kapaciteta transportnog sustava ili sustava skladišta plina.
- (3) Pravo trgovanja na virtualnoj točki trgovanja ima voditelj bilančne skupine, koji je korisnik transportnog sustava.
- (4) Operator tržišta plina dužan je na svojoj internetskoj stranici objaviti odgovarajući obrazac, kojim će omogućiti svakodnevno davanje ponuda za kupnju ili prodaju plina na virtualnoj točki trgovanja.
- (5) Ponuda iz stavka 4. ovog članka mora sadržavati najmanje sljedeće podatke:
 - puni naziv voditelja bilančne skupine,
 - EIC oznaku voditelja bilančne skupine,
 - tip ponude s obzirom na kupnju ili prodaju,
 - plinski dan ili dane na koje se ponuda odnosi,
 - iznos količine plina iskazane u jedinici kWh, za svaki plinski dan,
 - kontakt podatke osobe odgovorne za provedbu trgovačkih transakcija na virtualnoj točki trgovanja.
- (6) Rok za dostavu ponuda iz stavka 4. ovog članka je 13:00 sati tekućeg dana (plinski dan D-1) za plinski dan (D+1) i naredne plinske dane.
- (7) Operator tržišta plina neće objaviti ponude iz stavka 4. ovog članka, koje ne sadrže podatke propisane stavkom 5. ovog članka.
- (8) Ukoliko ponuda iz stavka 4. ovog članka ne sadrži sve podatke navedene u stavku 5. ovog članka, smatrati će se nevaljanom i operator tržišta plina neće je objaviti.
- (9) Ponude iz stavka 4. ovog članka, operator tržišta plina uvrštava na listu ponuda za trgovanje na virtualnoj točki trgovanja te istu objavljuje do 14:00 sati tekućeg dana na internetskim stranicama operatora tržišta plina.
- (10) Ponude iz stavka 4. ovog članka mogu se dostavljati samo radnim danom.
- (11) Operator tržišta plina će ponude iz stavka 4. ovog članka, koje zaprimi nakon isteka roka propisanog stavkom 6. ovog članka, objaviti do 14:00 sati narednog radnog dana.

Članak 12.

- (1) Dogovor o trgovačkoj transakciji na virtualnoj točki trgovanja voditelji bilančne skupine obavljaju samostalno, bez posredovanja operatora transportnog sustava i operatora tržišta plina.
- (2) Trgovačku transakciju na virtualnoj točki trgovanja voditelji bilančnih skupina mogu dogovoriti i bez prethodne dostave ponude putem obrasca iz članka 11. stavka 4. ovih Pravila.
- (3) Voditelji bilančnih skupina samostalno uređuju međusobna prava i obveze proizašle iz trgovačke transakcije na virtualnoj točki trgovanja.

(4) Operator tržišta plina i operator transportnog sustava nisu odgovorni za trgovačke transakcije na virtualnoj točki trgovanja.

Članak 13.

(1) Voditelj bilančne skupine koji je dogovorio trgovačku transakciju na virtualnoj točki trgovanja, dužan je operatoru transportnog sustava dostaviti najavu trgovačke transakcije na virtualnoj točki trgovanja, najkasnije do 10:30 tekućeg plinskog dana za naredni plinski dan.

(2) Operator transportnog sustava provjerava usklađenost najavljenih trgovačkih transakcija na virtualnoj točki trgovanja te najkasnije do 11:30 tekućeg plinskog dana voditeljima bilančne skupine dostavlja potvrdu o prihvaćanju ili odbijanju najavljenih trgovačkih transakcija na virtualnoj točki trgovanja.

(3) Operator transportnog sustava će prihvatiti trgovačku transakciju na virtualnoj točki trgovanja u slučaju potpuno usklađenih trgovačkih transakcija na virtualnoj točki trgovanja između uključenih voditelja bilančne skupine.

(4) U slučaju da najavljena trgovačka transakcija o kupnji i najavljena trgovačka transakcija o prodaji na virtualnoj točki trgovanja, nisu međusobno usklađene, operator transportnog sustava će iste odbiti te o tome obavijestiti uključene voditelje bilančnih skupina.

(5) Prihvaćena najava trgovačke transakcije na virtualnoj točki trgovanja smatra se provedenom te će operator transportnog sustava iznose količine plina uvrstiti u dnevne izvještaje uključenih voditelja bilančnih skupina za predmetni plinski dan.

(6) Operator tržišta plina dužan je svakoj provedenoj trgovačkoj transakciji na virtualnoj točki trgovanja pridružiti jedinstvenu oznaku i arhivirati trgovačku transakciju pod tom oznakom.

(7) Operator tržišta plina dužan je dostaviti zbirni mjesečni izvještaj svih trgovačkih transakcija na virtualnoj točki trgovanja Agenciji. Zbirni mjesečni izvještaj sadrži popis trgovačkih transakcija na virtualnoj točki trgovanja po voditeljima bilančnih skupina i detaljan popis transakcija po danima. Izvještaj se dostavlja do 20. dana u tekućem mjesecu za prethodni mjesec.

VI. Odgovornost sudionika na tržištu plina za njihova odstupanja i pravila obračuna energije uravnoteženja

Članak 14.

(1) Voditelj bilančne skupine dužan je svakodnevno uravnotežiti količine plina koje ulaze u transportni sustav i količine plina koje izlaze iz transportnog sustava za bilančnu skupinu koju organizira i vodi.

(2) Voditelj bilančne skupine koji je i ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini dužan je osigurati energiju uravnoteženja sukladno prihvaćenim uvjetima iz natječaja za izbor ponuditelja energije uravnoteženja na godišnjoj razini.

(3) Operator transportnog sustava dužan je za bilančnu skupinu koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, za svaki mjesec, utvrditi dozvoljenu ukupnu promjenu akumulacije transportnog sustava, te svakodnevno utvrditi dnevnu promjenu akumulacije transportnog sustava i ukupnu promjenu akumulacije transportnog sustava.

(4) Operator transportnog sustava je dužan za bilančnu skupinu, izuzev bilančne skupine koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, za svaki mjesec

utvrditi dozvoljeno ukupno odstupanje, te svakodnevno utvrditi dnevno odstupanje bilančne skupine i ukupno odstupanje bilančne skupine.

(5) Voditelj bilančne skupine ima pravo na robnu namiru plina, sukladno odredbama Mrežnih pravila transportnog sustava.

Dozvoljena ukupna promjena akumulacije transportnog sustava

Članak 15.

(1) Dozvoljenu ukupnu promjenu akumulacije transportnog sustava utvrđuje operator transportnog sustava sukladno odredbama Mrežnih pravila transportnog sustava te o tome obavještava voditelja bilančne skupine koji je ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini i operatora tržišta plina.

(2) Dozvoljena ukupna promjena akumulacije transportnog sustava u apsolutnom je iznosu jednaka za pozitivnu ukupnu promjenu akumulacije transportnog sustava i za negativnu ukupnu promjenu akumulacije transportnog sustava.

(3) Operator tržišta plina i ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, dužni su Ugovorom o reguliranju međusobnih odnosa na tržištu plina iz članka 24. stavka 4. ovih Pravila, urediti međusobne odnose vezane uz plaćanje prekoračenja dozvoljene ukupne promjene akumulacije transportnog sustava.

Dnevno odstupanje bilančne skupine

Članak 16.

(1) Dnevno odstupanje bilančne skupine (ΔV_{bs}) utvrđuje se prema formuli:

$$\Delta V_{bs} = V_{ul,bs} - V_{iz,bs} \quad [\text{kWh}]$$

gdje je:

$V_{ul,bs}$ – količina plina predana u transportni sustav u plinskom danu, utvrđena za svaku bilančnu skupinu, ne uključujući energiju uravnoteženja od ponuditelja na godišnjoj i dnevnoj razini i operativnu zalihu iskorištenu za uravnoteženje u plinskom danu, zaokružena na višekratnik broja 10 [kWh],

$V_{iz,bs}$ – količina plina preuzeta iz transportnog sustava u plinskom danu, utvrđena za svaku bilančnu skupinu, ne uključujući energiju uravnoteženja od ponuditelja na godišnjoj i dnevnoj razini i operativnu zalihu iskorištenu za uravnoteženje u plinskom danu, zaokružena na višekratnik broja 10 [kWh].

(2) Ukupno odstupanje bilančne skupine za pojedini plinski dan, jednako je zbroju dnevnih odstupanja ostvarenih u svim prethodim plinskim danima u mjesecu i ukupnog odstupanja na kraju zadnjeg plinskog dana iz prethodnog mjeseca.

Dozvoljeno ukupno odstupanje

Članak 17.

(1) Dozvoljeno ukupno odstupanje za pojedinu bilančnu skupinu, izuzev bilančne skupine koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, utvrđuje operator transportnog sustava, za pojedini mjesec, prema formuli:

$$D_O = U_R * P_A \quad [\text{kWh}]$$

gdje je:

D_O – dozvoljeno ukupno odstupanje bilančne skupine [kWh],

P_A – dozvoljena ukupna promjena akumulacije transportnog sustava iz članka 15. stavka 1. ovih Pravila [kWh],

U_R – udio ukupne rezervacije na ulazima i izlazima transportnog sustava bilančne skupine u ukupnoj rezervaciji na ulazima i izlazima transportnog sustava.

(2) Udio ukupne rezervacije transportnog sustava iz stavka 1. ovog članka, određuje se prema formuli:

$$U_R = \frac{URbs}{URts}$$

gdje je:

U_{Rbs} – ukupno rezervirani kapacitet na ulazima i izlazima transportnog sustava na godišnjoj i mjesečnoj razini bilančne skupine, zaokružen na višekratnik broja 100 [kWh],

U_{Rts} – ukupno rezervirani kapacitet na ulazima i izlazima transportnog sustava na godišnjoj i mjesečnoj razini, zaokružen na višekratnik broja 100 [kWh].

(3) Dozvoljeno ukupno odstupanje je u apsolutnom iznosu jednako za pozitivno ukupno odstupanje i za negativno ukupno odstupanje.

(4) Ugovorom o reguliranju međusobnih odnosa iz članka 9. stavka 3. ovih Pravila, operator tržišta plina i voditelj bilančne skupine, izuzev bilančne skupine koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, dužni su, između ostaloga, urediti međusobne odnose vezane uz plaćanje iznosa za prekoračenje dozvoljenog ukupnog odstupanja i iznosa za odstupanje od nominacije.

(5) Utvrđeno dozvoljeno ukupno odstupanje iz stavka 1. ovog članka, operator transportnog sustava, dužan je dostaviti operatoru tržišta plina i voditelju bilančne skupine nakon provedene raspodjele kapaciteta transportnog sustava na mjesečnoj razini sukladno odredbama Mrežnih pravila transportnog sustava.

Obračun prekoračenja dozvoljenog ukupnog odstupanja

Članak 18.

(1) Ukoliko je iznos ukupnog odstupanja bilančne skupine, izuzev bilančne skupine koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, tri plinska dana za redom izvan granice dozvoljenog ukupnog odstupanja istog predznaka, operator tržišta plina dužan je toj bilančnoj skupini obračunati prekoračenje dozvoljenog ukupnog odstupanja na kraju trećeg plinskog dana.

(2) Prekoračenje dozvoljenog ukupnog odstupanja iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se kao apsolutni iznos razlike ukupnog odstupanja pojedine bilančne skupine na kraju trećeg plinskog dana temeljem podataka o utvrđenim količinama plina iz dnevnog izvještaja operatora transportnog sustava sukladno Mrežnim pravilima transportnog sustava i dozvoljenog ukupnog odstupanja te bilančne skupine.

(3) U slučaju prekoračenja dozvoljenog ukupnog odstupanja iz stavka 1. ovoga članka, operator tržišta plina dužan je ispostaviti voditelju bilančne skupine, izuzev bilančne skupine koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, račun za

prekoračenje dozvoljenog ukupnog odstupanja i prikupljena sredstva prema tom računu uplatiti ponuditelju energije uravnoteženja na godišnjoj razini.

(4) Iznos koji se obračunava za prekoračenje dozvoljenog ukupnog odstupanja iz stavka 1. ovoga članka, jednak je umnošku 5% cijene pozitivne energije uravnoteženja i prekoračenja dozvoljenog ukupnog odstupanja iz stavka 2. ovoga članka.

(5) Operator tržišta plina dužan je izraditi obračun iz stavka 2. ovog članka i ispostaviti račun iz stavka 3. ovoga članka te dostaviti obračun voditelju bilančne skupine, do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

(6) Ukoliko je iznos ukupnog odstupanja bilančne skupine, čiji je udio ukupne rezervacije transportnog sustava iz članka 16. stavka 2. ovih Pravila iznosi 0,3 ili više, izuzev bilančne skupine koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, izvan granice dozvoljenog ukupnog odstupanja istog predznaka, operator tržišta plina dužan je toj bilančnoj skupini obračunati prekoračenje dozvoljenog ukupnog odstupanja na kraju plinskog dana te izraditi obračun iz stavka 2. ovog članka i ispostaviti račun iz stavka 3. ovog članka u roku iz stavka 5. ovog članka.

(7) Operator tržišta plina dužan je zbirni obračun prekoračenja dozvoljenog ukupnog odstupanja po bilančnim skupinama, do 15. dana u mjesecu, za prethodni mjesec, dostaviti Agenciji.

(8) Operator tržišta plina i ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, dužni su Ugovorom o reguliranju međusobnih odnosa na tržištu plina iz članka 24. stavka 4. ovih Pravila, urediti međusobne odnose vezane uz plaćanje prekoračenja dozvoljenog ukupnog odstupanja.

(9) Ukupno odstupanje bilančne skupine na kraju pojedinog mjeseca, prema podacima o utvrđenim količinama plina za dnevni izvještaj operatora transportnog sustava, 15. dana tekućeg mjeseca se uvećava ili umanjuje prema podacima o utvrđenim količinama plina za mjesečni izvještaj operatora transportnog sustava.

Obračun vrijednosti ukupnog odstupanja

Članak 19.

(1) U slučaju prestanka rada bilančne skupine operator tržišta plina dužan je provesti obračun vrijednosti ukupnog odstupanja za bilančnu skupinu, izuzev bilančne skupine koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, pri čemu se vrijednost ukupnog odstupanja obračunava kao umnožak cijene energije uravnoteženja i iznosa ukupnog odstupanja na kraju zadnjeg plinskog dana rada bilančne skupine, temeljem podataka o utvrđenim količinama plina iz mjesečnog izvještaja operatora transportnog sustava sukladno Mrežnim pravilima transportnog sustava.

(2) Operator tržišta plina provest će obračun iz stavka 1. ovoga članka ukoliko utvrdi da bilančna skupina nema rezervirani kapacitet transportnog sustava za naredni mjesec, prema zaprimljenom izvještaju o ukupno raspodijeljenom kapacitetu transportnog sustava za naredni mjesec, sukladno Mrežnim pravilima transportnog sustava.

(3) Ukoliko ukupno odstupanje iz stavka 1. ovoga članka ima pozitivan predznak, vrijednost ukupnog odstupanja obračunava se kao umnožak ukupnog odstupanja i cijene negativne energije uravnoteženja.

(4) Operator tržišta plina dužan je ispostaviti račun za vrijednost ukupnog odstupanja, iz stavka 3. ovog članka, bilančnoj skupini koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini i prikupljena sredstva prema tom računu uplatiti voditelju bilančne skupine.

(5) Operator tržišta plina dužan je izraditi obračun iz stavka 3. i ispostaviti račun iz stavka 4. ovoga članka te dostaviti obračun voditelju bilančne skupine, do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

(6) Ukoliko ukupno odstupanje iz stavka 1. ovoga članka ima negativni predznak, vrijednost ukupnog odstupanja obračunava se kao umnožak ukupnog odstupanja i cijene pozitivne energije uravnoteženja.

(7) Operator tržišta plina dužan je ispostaviti voditelju bilančne skupine, izuzev bilančne skupine koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, račun za vrijednost ukupnog odstupanja, iz stavka 6. ovog članka i prikupljena sredstva prema tom računu uplatiti ponuditelju energije uravnoteženja na godišnjoj razini.

(8) Operator tržišta plina dužan je izraditi obračun iz stavka 6. ovog članka i ispostaviti račun iz stavka 7. ovoga članka te dostaviti obračun voditelju bilančne skupine, do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec

(9) Operator tržišta plina dužan je zbirni obračun vrijednosti ukupnog odstupanja do 15. dana u mjesecu dostaviti Agenciji.

(10) Ukoliko operator transportnog sustava, sukladno odredbama Mrežnih pravila transportnog sustava, dostavi korekcije utvrđenih količina plina za mjesečni izvještaj, operator tržišta plina dužan je, ako je to potrebno, izvršiti korekciju obračuna iz stavka 3. i stavka 6. ovoga članka za određeni mjesec, te ispostaviti odobrenje ili terećenje.

(11) Operator tržišta plina obračun vrijednosti ukupnog odstupanja izrađuje, kao sastavni dio obračuna odstupanja bilančne skupine, uz obračun prekoračenja dozvoljenog ukupnog odstupanja sukladno članku 18. stavku 5. ovih Pravila i obračun odstupanja od nominacije sukladno članku 22. stavku 5. ovih Pravila.

(12) Operator tržišta plina i ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, dužni su Ugovorom o reguliranju međusobnih odnosa na tržištu plina iz članka 24. stavka 4. ovih Pravila, urediti međusobne odnose vezane uz plaćanje vrijednosti ukupnog odstupanja.

Obračun prekoračenja dozvoljene ukupne promjene akumulacije transportnog sustava

Članak 20.

(1) Ukoliko je iznos ukupne promjene akumulacije transportnog sustava plina bilančne skupine koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, izvan granice dozvoljene ukupne promjene akumulacije transportnog sustava istog predznaka, operator tržišta plina dužan je toj bilančnoj skupini obračunati prekoračenje na kraju plinskog dana.

(2) U iznimnom slučaju, kao što je tehnički poremećaj u radu transportnog sustava ili priprema transportnog sustava za posebne uvjete rada, operator transportnog sustava može dozvoliti prekoračenje dozvoljene ukupne promjene akumulacije transportnog sustava, o čemu će obavijestiti operatora tržišta plina, Agenciju i voditelja bilančne skupine koji je ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini.

(3) Prekoračenje dozvoljene ukupne promjene akumulacije transportnog sustava iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se kao apsolutni iznos razlike ukupne promjene akumulacije transportnog sustava bilančne skupine koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na kraju plinskog dana, temeljem podataka o utvrđenim količinama plina iz mjesečnog izvještaja operatora transportnog sustava sukladno Mrežnim pravilima

transportnog sustava i dozvoljene ukupne promjene akumulacije transportnog sustava bilančne skupine koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini.

(4) U slučaju prekoračenja dozvoljene ukupne promjene akumulacije transportnog sustava iz stavka 1. ovoga članka, operator tržišta plina dužan je ispostaviti ponuditelju energije uravnoteženja na godišnjoj razini, račun za prekoračenje dozvoljene ukupne promjene akumulacije transportnog sustava i prikupljena sredstva prema tom računu uplatiti operatoru transportnog sustava.

(5) Iznos koji se obračunava za prekoračenje dozvoljene ukupne promjene akumulacije transportnog sustava iz stavka 3. ovoga članka jednak je 5% od umnoška cijene pozitivne energije uravnoteženja i razlike ukupne promjene akumulacije transportnog sustava utvrđenog na kraju plinskog dana prekoračenja i dozvoljene ukupne promjene akumulacije transportnog sustava.

(6) Operator tržišta plina dužan je izraditi obračun iz stavka 3. ovog članka i ispostaviti račun iz stavka 4. ovoga članka te dostaviti obračun ponuditelju energije uravnoteženja na godišnjoj razini, do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.

(7) Operator tržišta plina dužan je zbirni obračun prekoračenja dozvoljene ukupne promjene akumulacije transportnog sustava za bilančnu skupinu koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja, do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec, dostaviti Agenciji.

(8) Ukoliko operator transportnog sustava, sukladno odredbama Mrežnih pravila transportnog sustava, dostavi korekcije utvrđenih količina plina za mjesečni izvještaj, operator tržišta plina dužan je, ako je to potrebno, izvršiti korekciju obračuna iz stavka 6. ovoga članka za određeni mjesec te ispostaviti odobrenje ili terećenje.

(9) Operator tržišta plina i operator transportnog sustava, dužni su sklopiti Ugovor o reguliranju međusobnih odnosa s operatorom transportnog sustava na tržištu plina, kojim uređuju međusobne odnose vezane uz plaćanje prekoračenja dozvoljene ukupne promjene akumulacije transportnog sustava.

Obračun vrijednosti ukupne promjene akumulacije transportnog sustava

Članak 21.

(1) U slučaju prestanka rada bilančne skupine koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, operator tržišta plina dužan je provesti obračun vrijednosti ukupne promjene akumulacije transportnog sustava za tu bilančnu skupinu, pri čemu se vrijednost ukupne promjene akumulacije transportnog sustava obračunava kao umnožak cijene energije uravnoteženja i iznosa ukupne promjene akumulacije transportnog sustava na kraju zadnjeg plinskog dana rada bilančne skupine, temeljem podataka o utvrđenim količinama plina iz mjesečnog izvještaja operatora transportnog sustava sukladno Mrežnim pravilima transportnog sustava.

(2) Ukoliko ukupna promjena akumulacije transportnog sustava iz stavka 1. ovoga članka ima pozitivni predznak, vrijednost ukupne promjene akumulacije transportnog sustava obračunava se kao umnožak ukupne promjene akumulacije transportnog sustava i cijene negativne energije uravnoteženja.

(3) Operator tržišta plina dužan je ispostaviti račun za vrijednost ukupne promjene akumulacije transportnog sustava iz stavka 2. ovog članka operatoru transportnog sustava i prikupljena sredstva prema tom računu uplatiti voditelju bilančne skupine koji je ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini.

- (4) Operator tržišta plina dužan je izraditi obračun iz stavka 2. i ispostaviti račun iz stavka 3. ovoga članka te dostaviti obračun ponuditelju energije uravnoteženja na godišnjoj razini, do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.
- (5) Ukoliko ukupna promjena akumulacije transportnog sustava iz stavka 1. ovoga članka ima negativni predznak, vrijednost ukupne promjene akumulacije transportnog sustava obračunava se kao umnožak ukupne promjene akumulacije transportnog sustava i cijene pozitivne energije uravnoteženja.
- (6) Operator tržišta plina dužan je ispostaviti voditelju bilančne skupine koji je ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, račun za vrijednost ukupne promjene akumulacije transportnog sustava iz stavka 5. ovog članka te prikupljena sredstva prema tom računu uplatiti operatoru transportnog sustava.
- (7) Operator tržišta plina dužan je izraditi obračun iz stavka 5. ovog članka i ispostaviti račun iz stavka 6. ovoga članka te dostaviti obračun voditelju bilančne skupine koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, do 15. dana u mjesecu za prethodni mjesec.
- (8) Operator tržišta plina dužan je zbirni obračun vrijednosti ukupne promjene akumulacije transportnog sustava do 15. dana u mjesecu dostaviti Agenciji.
- (9) Ukoliko operator transportnog sustava, sukladno odredbama Mrežnih pravila transportnog sustava, dostavi korekcije utvrđenih količina plina za mjesečni izvještaj, operator tržišta plina dužan je, ako je to potrebno, izvršiti korekciju obračuna iz stavka 2. i stavka 5. ovoga članka za određeni mjesec, te ispostaviti odobrenje ili terećenje.
- (10) Operator tržišta plina izrađuje obračun vrijednosti ukupne promjene akumulacije transportnog sustava, kao sastavni dio obračuna odstupanja bilančne skupine, uz obračun prekoračenja ukupne promjene akumulacije transportnog sustava sukladno članku 20. stavku 6. ovih Pravila i obračun odstupanja od nominacije sukladno članku 22. stavku 5. ovih Pravila.
- (11) Operator tržišta plina i operator transportnog sustava, dužni su sklopiti Ugovor o reguliranju međusobnih odnosa na tržištu plina iz članka 20. stavka 9. ovih Pravila, kojim uređuju međusobne odnose vezane uz plaćanje vrijednosti ukupne promjene akumulacije transportnog sustava.

Obračun odstupanja od nominacije

Članak 22.

- (1) Odstupanje od nominacije (ΔN_{bs}) utvrđuje se u apsolutnom iznosu za svaku bilančnu skupinu, za svaki plinski dan, prema formuli:

$$\Delta N_{bs} = |N_{iz,bs} - V_{iz,bs}| \text{ [kWh]}$$

gdje je:

$N_{iz,bs}$ – nominirana količina plina na izlazima iz transportnog sustava u plinskom danu, utvrđena za svaku bilančnu skupinu, ne uključujući energiju uravnoteženja od ponuditelja na godišnjoj i dnevnoj razini i operativnu zalihu iskorištenu za uravnoteženje u plinskom danu, zaokružena na višekratnik broja 10 [kWh],

$V_{iz,bs}$ – količina plina preuzeta iz transportnog sustava u plinskom danu, utvrđena za svaku bilančnu skupinu, na temelju podataka o utvrđenim količinama plina iz mjesečnog izvještaja operatora transportnog sustava sukladno Mrežnim pravilima transportnog sustava, ne uključujući energiju uravnoteženja od ponuditelja energije uravnoteženja na godišnjoj i

dnevnoj razini te operativnu zalihu iskorištenu za uravnoteženje u plinskom danu, zaokružena na višekratnik broja 10 [kWh].

(2) Dozvoljeno odstupanje od nominacije ($\Delta N_{doz,bs}$) utvrđuje se za svaku bilančnu skupinu, za svaki plinski dan, prema formuli:

$$\Delta N_{doz,bs} = 0,10 * V_{iz,bs} \text{ [kWh]}$$

(3) Ukoliko je, za pojedinu bilančnu skupinu, odstupanje od nominacije (ΔN_{bs}) na kraju pojedinog plinskog dana veće od dozvoljenog odstupanja od nominacije ($\Delta N_{doz,bs}$), operator tržišta plina dužan je toj bilančnoj skupini ispostaviti račun za odstupanje od nominacije i prikupljena sredstva prema tom računu uplatiti operatoru transportnog sustava.

(4) Iznos koji se obračunava za odstupanje od nominacija jednak je umnošku 3% cijene pozitivne energije uravnoteženja i razlike odstupanja od nominacije i dozvoljenog odstupanja od nominacije.

(5) Operator tržišta plina dužan je izraditi obračun iz stavaka 1. i 2. ovog članka i ispostaviti račun iz stavka 3. ovoga članka te dostaviti obračun voditelju bilančne skupine, do 15. dana u mjesecu za sve plinske dane u prethodnom mjesecu.

(6) Operator tržišta plina dužan je zbirni obračun odstupanja od nominacije po bilančnim skupinama, do 15. dana u mjesecu, za prethodni mjesec, dostaviti Agenciji.

(7) Ukoliko operator transportnog sustava, sukladno odredbama Mrežnih pravila transportnog sustava, dostavi korekcije utvrđenih količina plina za mjesečni izvještaj, operator tržišta plina dužan je, ako je to potrebno, izvršiti korekciju obračuna iz stavka 5. ovoga članka za određeni mjesec, te ispostaviti odobrenje ili terećenje.

(8) Operator tržišta plina i operator transportnog sustava, dužni su sklopiti Ugovor o reguliranju međusobnih odnosa iz članka 20. stavka 9. ovih Pravila, kojim uređuju međusobne odnose vezane uz plaćanje temeljem obračuna odstupanja od nominacije.

Članak 23.

(1) Obračun iz članka 18. ovih Pravila za bilančnu skupinu, izuzev bilančne skupine koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, za pojedini mjesec, sadrži osobito sljedeće podatke, s pripadajućim izračunom:

- dnevno odstupanje za svaki pojedini plinski dan,
- ukupno odstupanje za svaki pojedini plinski dan,
- dozvoljeno ukupno odstupanje,
- cijenu energije uravnoteženja,
- prekoračenje dozvoljenog ukupnog odstupanja za svaki plinski dan,
- apsolutni iznos prekoračenja dozvoljenog ukupnog odstupanja,
- vrijednost prekoračenja dozvoljenog ukupnog odstupanja.

(2) Obračun iz članka 19. ovih Pravila za bilančnu skupinu, izuzev bilančne skupine koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, sadrži osobito sljedeće podatke, s pripadajućim izračunom:

- dnevno odstupanje za svaki pojedini plinski dan,
- ukupno odstupanje na zadnji plinski dan rada bilančne skupine,
- cijenu energije uravnoteženja,
- vrijednost ukupnog odstupanja na zadnji plinski dan rada bilančne skupine.

(3) Obračun iz članka 20. ovih Pravila za bilančnu skupinu koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, za pojedini mjesec, sadrži osobito sljedeće podatke, s pripadajućim izračunom:

- dnevnu promjenu akumulacije transportnog sustava za svaki pojedini plinski dan,
- ukupnu promjenu akumulacije transportnog sustava,
- cijenu energije uravnoteženja,
- prekoračenje dozvoljene ukupne promjene akumulacije transportnog sustava za svaki pojedini plinski dan,
- vrijednost prekoračenja dozvoljene ukupne promjene akumulacije transportnog sustava.

(4) Obračun iz članka 21. ovih Pravila za bilančnu skupinu koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, sadrži osobito sljedeće podatke, s pripadajućim izračunom:

- dnevnu promjenu akumulacije transportnog sustava za svaki pojedini plinski dan,
- ukupnu promjenu akumulacije transportnog sustava na zadnji plinski dan rada bilančne skupine,
- cijenu energije uravnoteženja,
- vrijednost ukupne promjene akumulacije transportnog sustava na zadnji plinski dan rada bilančne skupine.

(5) Obračun iz članka 22. ovih Pravila za bilančnu skupinu, za pojedini mjesec, sadrži osobito sljedeće podatke, s pripadajućim izračunom:

- nominiranu količinu plina na izlazima iz transportnog sustava,
- količinu plina preuzetu iz transportnog sustava,
- dozvoljeno odstupanje od nominacije,
- iznos koji se obračunava za odstupanje od nominacije,
- vrijednost odstupanja od nominacije.

Natječaj za izbor ponuditelja energije uravnoteženja na godišnjoj razini

Članak 24.

(1) Natječaj za izbor ponuditelja energije uravnoteženja na godišnjoj razini raspisuje operator tržišta plina.

(2) Operator tržišta plina dužan je natječajni postupak iz stavka 1. ovoga članka okončati najkasnije do 15. ožujka tekuće godine za narednu skladišnu godinu.

(3) Odluka o izboru najpovoljnije ponude, za ponuditelja energije uravnoteženja na godišnjoj razini, donosi se temeljem tehničkih kriterija propisanih u natječaju iz stavka 1. ovog članka.

(4) Na temelju odluke o izboru najpovoljnije ponude operator tržišta plina i izabrani ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini sklapaju Ugovor o reguliranju međusobnih odnosa s ponuditeljem energije uravnoteženja na godišnjoj razini na tržištu plina.

(5) Ukoliko najpovoljnija ponuda za nabavu energije uravnoteženja koja se predaje u transportni sustav i najpovoljnija ponuda za nabavu energije uravnoteženja koja se preuzima

iz transportnog sustava nisu zaprimljene od istog ponuditelja, operator tržišta plina sklapa ugovor iz stavka 4. ovoga članka s oba ponuditelja.

(6) Operator tržišta plina dužan je na svojoj internetskoj stranici objaviti obavijest o natječaju iz stavka 1. ovog članka te obavijest o izabranom ponuditelju energije uravnoteženja na godišnjoj razini iz stavka 3. ovog članka.

(7) U slučaju da operator tržišta plina iz opravdanih razloga ne odabere ponuditelja energije uravnoteženja na godišnjoj razini sukladno stavku 2. ovog članka, za ponuditelja energije uravnoteženja na godišnjoj razini, za narednu skladišnu godinu, određuje se energetske subjekt na tržištu plina koji ima zakupljen najveći udio radnog volumena u sustavu skladišta plina u Republici Hrvatskoj u narednoj skladišnoj godini.

Ponuditelj energije uravnoteženja na dnevnoj razini

Članak 25.

(1) Opskrbljivač plinom ili trgovac plinom, koji želi postati ponuditelj energije uravnoteženja na dnevnoj razini, dužan je s operatorom tržišta plina sklopiti Ugovor o reguliranju međusobnih odnosa s ponuditeljem energije uravnoteženja na dnevnoj razini na tržištu plina.

(2) Operator tržišta plina na svojim internetskim stranicama objavljuje listu ponuditelja energije uravnoteženja na dnevnoj razini, s kojima ima sklopljen ugovor iz stavka 1. ovog članka.

(3) Ponude za energiju uravnoteženja na dnevnoj razini mogu dostavljati ponuditelji energije uravnoteženja koji se nalaze na listi iz stavka 2. ovog članka.

Ponude za energiju uravnoteženja

Članak 26.

(1) Operator tržišta plina dužan je na svojoj internetskoj stranici objaviti odgovarajući obrazac, kojim će omogućiti ponuditeljima energije uravnoteženja svakodnevno davanje ponuda za energiju uravnoteženja.

(2) Ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini i ponuditelj energije uravnoteženja na dnevnoj razini dostavljaju operatoru tržišta plina, putem obrasca iz stavka 1. ovoga članka, ponudu za energiju uravnoteženja do 15:00 sati u tekućem danu za naredni plinski dan, zasebno za svaki ulaz u transportni sustav ili izlaz iz transportnog sustava i zasebno za predaju u transportni sustav ili preuzimanje plina iz transportnog sustava.

(3) Ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini dužan je svakodnevno dostavljati dnevne ponude za energiju uravnoteženja u skladu s Ugovorom o reguliranju međusobnih odnosa s ponuditeljem energije uravnoteženja na godišnjoj razini na tržištu plina iz članka 24. stavka 4. ovih Pravila.

(4) Ponuda za energiju uravnoteženja mora sadržavati:

1. matični broj, osobni identifikacijski broj i EIC oznaku ponuditelja energije uravnoteženja,
2. naziv, adresu ponuditelja energije uravnoteženja te podatke o osobi za kontakt koja je obvezna za vrijeme trajanja ponude biti dostupna u svakom trenutku,
3. identifikacijsku oznaku izlaza ili ulaza u transportni sustav,

4. tip ponude s obzirom na predaju plina u transportni sustav ili preuzimanje plina iz transportnog sustava,
5. iznos ukupne količine energije uravnoteženja ponuđene za plinski dan,
6. iznos satne količine energije uravnoteženja za svaki sat plinskog dana,
7. cijenu energije uravnoteženja iskazanu u kn/kWh,
8. ograničenja za korištenje energije uravnoteženja, kao što su najmanji iznos satne količine energije uravnoteženja, najmanje trajanje korištenja energije uravnoteženja te ostala tehnička ograničenja,
9. vrijeme odziva, odnosno vrijeme potrebno da se nakon poziva od strane operatora transportnog sustava ponuđena energija uravnoteženja preda u transportni sustav ili preuzme iz transportnog sustava.

(5) Operator tržišta plina dužan je sastaviti listu ponuda za energiju uravnoteženja za naredni plinski dan na temelju kriterija prema sljedećem redoslijedu:

1. prema cijeni iz ponude za energiju uravnoteženja – ponude povoljnije cijene imaju prednost, pri čemu povoljnija cijena znači niža cijena za energiju uravnoteženja koja se predaje u transportni sustav, a viša cijena za energiju uravnoteženja koja se preuzima iz transportnog sustava,
2. prema ponuđenoj količini energije uravnoteženja – ukoliko je podneseno nekoliko ponuda s jednakom cijenom, a različitom količinom, prednost ima ponuda s većom količinom energije uravnoteženja,
3. prema redoslijedu pristizanja ponuda za energiju uravnoteženja – ukoliko je podneseno nekoliko ponuda s jednakom cijenom i količinom energije uravnoteženja, prednost ima ponuda koja je zaprimljena ranije.

(6) Dnevne ponude ponuditelja energije uravnoteženja na godišnjoj razini uvrštavaju se na dnevnu listu ponuda za energiju uravnoteženja u skladu s odredbama stavka 5. ovoga članka.

(7) U slučaju istovjetnih ponuda ponuditelja energije uravnoteženja na godišnjoj razini i ponuditelja energije uravnoteženja na dnevnoj razini prema kriterijima propisanim u točkama 1. i 2. stavka 5. ovog članka, ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini ima prednost pred ponuditeljem energije uravnoteženja na dnevnoj razini prilikom sastavljanja dnevne liste ponuda za energiju uravnoteženja.

(8) Ponuda za energiju uravnoteženja iz stavka 2. ovoga članka dostavlja se zasebno za energiju uravnoteženja koja se predaje u transportni sustav i zasebno za energiju uravnoteženja koja se preuzima iz transportnog sustava, a lista ponuda iz stavka 5. ovoga članka sastavlja se zasebno za energiju uravnoteženja koja se predaje u transportni sustav i zasebno za energiju uravnoteženja koja se preuzima iz transportnog sustava.

(9) Količina energije uravnoteženja iz ponude za energiju uravnoteženja iz stavka 2. ovoga članka mora biti u iznosu koji je višekratnik broja 100, pri čemu satna količina energije uravnoteženja ne može biti manja od 100 MWh/h.

(10) Operator tržišta plina ima pravo odbiti ponudu za energiju uravnoteženja čiji sadržaj nije u skladu s odredbama stavka 4. i 8. ovoga članka.

(11) Svakoj prihvaćenoj ponudi za energiju uravnoteženja dodjeljuje se jedinstvena oznaka na listi ponuda za energiju uravnoteženja.

(12) Operator tržišta plina dužan je do 16:00 sati tekućeg dana obavijestiti ponuditelje energije uravnoteženja o prihvaćanju ili odbijanju ponude za energiju uravnoteženja i dostaviti listu ponuda za energiju uravnoteženja operatoru transportnog sustava.

(13) Iznimno od rokova iz stavaka 2. i 12. ovoga članka, operator tržišta plina može, u slučaju kada postoje za to opravdani razlozi, produljiti rokove, a o čemu je dužan obavijestiti operatora transportnog sustava i sve ponuditelje energije uravnoteženja.

(14) Nakon isteka roka iz stavka 12. ovoga članka, prihvaćene ponude za energiju uravnoteženja postaju obvezujuće i ne mogu se mijenjati ili povući.

(15) Operator tržišta plina ima pravo privremeno, na rok od jednog mjeseca, isključiti ponuditelja energije uravnoteženja na dnevnoj razini s liste ponuditelja iz članka 25. stavka 2. ovih Pravila, na temelju prve pisane obavijesti o neizvršenju ponude iz stavka 2. ovog članka, koju mu je dostavio operator transportnog sustava.

(16) Operator tržišta plina ima pravo privremeno, na rok od tri mjeseca, isključiti ponuditelja energije uravnoteženja na dnevnoj razini s liste ponuditelja iz članka 25. stavka 2. ovih Pravila, na temelju druge pisane obavijesti o neizvršenju ponude iz stavka 2. ovog članka, koju mu je dostavio operator transportnog sustava.

(17) Operator tržišta plina ima pravo trajno isključiti ponuditelja energije uravnoteženja na dnevnoj razini s liste ponuditelja iz članka 25. stavka 2. ovih Pravila, na temelju treće pisane obavijesti o neizvršenju ponude iz stavka 2. ovog članka, koju mu je dostavio operator transportnog sustava.

(18) Iznimno od stavka 1. do 12. ovoga članka, postupak dostavljanja ponuda i sastavljanja liste ponuda za energiju uravnoteženja za subotu, nedjelju i ponedjeljak provodi se u zadnjem radnom danu koji prethodi suboti u tom tjednu.

(19) Iznimno od stavka 1. do 12. ovoga članka, postupak dostavljanja ponuda i sastavljanja liste ponuda za energiju uravnoteženja za dan ili dane blagdana i prvi naredni radni dan iza blagdana, provodi se u radnom danu koji neposredno prethodi danu ili danima blagdana.

Nalog za korištenje energije uravnoteženja

Članak 27.

(1) Nalog za korištenje energije uravnoteženja daje operator transportnog sustava ponuditelju energije uravnoteženja prema redoslijedu s dnevne liste ponuda za energiju uravnoteženja iz članka 26. stavaka 5. i 6. ovih Pravila te istovremeno dostavlja taj nalog i operatoru tržišta plina.

(2) Iznimno od stavka 1. ovog članka, u svrhu opstojnosti transportnog sustava te uslijed tehničkih ograničenja, operator transportnog sustava ima pravo odstupiti od redoslijeda s liste ponuda za energiju uravnoteženja te koristiti ponudu za energiju uravnoteženja uzevši u obzir količinu i mjesto ulaza energije uravnoteženja u transportni sustav, odnosno količinu i mjesto izlaza energije uravnoteženja iz transportnog sustava.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovog članka operator transportnog sustava ima obvezu dostaviti pisano obrazloženje operatoru tržišta plina o razlozima i načinu korištenja energije uravnoteženja.

(4) Iznimno od stavka 1. ovog članka, nalog za korištenje energije uravnoteženja s liste ponuda za energiju uravnoteženja iz članka 26. stavaka 5. i 6. ovih Pravila, koja se nudi na ulazu u transportni sustav koji je izlaz iz sustava skladišta plina, kao i na izlazu iz transportnog sustava koji je ulaz u sustav skladišta plina, operator transportnog sustava daje izravno operatoru sustava skladišta plina.

(5) Nalog za korištenje energije uravnoteženja sadrži jedinstvenu oznaku ponude za energiju uravnoteženja, naziv i kontakt podatke ponuditelja energije uravnoteženja, količinu energije uravnoteženja koja se namjerava koristiti i identifikacijsku oznaku izlaza ili ulaza u transportni sustav.

(6) Količina energije uravnoteženja iz naloga iz stavka 2. ovoga članka mora biti manja ili jednaka količini energije uravnoteženja iz ponude za energiju uravnoteženja i mora biti u iznosu koji je višekratnik broja 100 [MWh/dan], a pripadajuće satne količine energije uravnoteženja moraju biti manje ili jednake satnim količinama energije uravnoteženja iz ponude za energiju uravnoteženja i moraju biti u iznosu koji je višekratnik broja 100 [MWh/h].

(7) Operator transportnog sustava ima pravo tijekom plinskog dana izmijeniti nalog iz stavka 1. ovoga članka i to za preostale sate plinskog dana.

(8) Utvrđena količina iskorištene energije uravnoteženja jednaka je količini energije uravnoteženja iz naloga za korištenje energije uravnoteženja.

(9) Operator transportnog sustava dostavlja operatoru tržišta plina izvještaj o iskorištenoj energiji uravnoteženja za prethodni dan sukladno odredbama Mrežnih pravila transportnog sustava.

VII. Prijelazne i završne odredbe

Članak 28.

(1) Ova Pravila objavit će se na internetskim stranicama Agencije i operatora tržišta plina, a stupaju na snagu dana 1. siječnja 2014.

(2) Danom stupanja na snagu ovih Pravila prestaje važiti Pravilnik o organizaciji tržišta prirodnog plina ("Narodne novine", broj 126/10, 128/11, 88/12 i 29/13).

Članak 29.

Primjena odredbi iz članka 17. ovih Pravila započinje 1. travnja 2014.

Članak 30.

Iznimno od članka 20. stavka 1. ovih Pravila do 1. travnja 2014., ukoliko je iznos ukupne promjene akumulacije transportnog sustava plina bilančne skupine koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini, izvan granice dozvoljene ukupne promjene akumulacije transportnog sustava istog predznaka, operator tržišta plina dužan je toj bilančnoj skupini obračunati prekoračenje na kraju drugog plinskog dana.

Članak 31.

(1) Iznimno od članka 22. stavka 2. ovih Pravila do 1. travnja 2014. dozvoljeno odstupanje od nominacije ($\Delta N_{doz,bs}$) utvrđuje se za svaku bilančnu skupinu, za svaki plinski dan, prema formuli:

$$\Delta N_{doz,bs} = 0,30 * V_{iz,bs} \text{ [kWh]}$$

(2) Iznimno od članka 22. stavka 4. ovih Pravila, do 1. travnja 2014., iznos koji se obračunava za odstupanje od nominacija jednak je umnošku 1% cijene pozitivne energije uravnoteženja i razlike odstupanja od nominacije i dozvoljenog odstupanja od nominacije.

(3) Iznimno od članka 22. stavka 2. ovih Pravila, od 1. travnja 2014. do 1. listopada 2014., dozvoljeno odstupanje od nominacije ($\Delta N_{doz,bs}$) utvrđuje se za svaku bilančnu skupinu, za svaki plinski dan, prema formuli:

$$\Delta N_{doz,bs} = 0,20 * V_{iz,bs} \text{ [kWh]}$$

(4) Iznimno od članka 22. stavka 4. ovih Pravila, od 1. travnja 2014. do 1. listopada 2014., iznos koji se obračunava za odstupanje od nominacija jednak je umnošku 2% cijene pozitivne energije uravnoteženja i razlike odstupanja od nominacije i dozvoljenog odstupanja od nominacije.

Članak 32.

(1) Ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini dužan je u razdoblju do 31. ožujka 2014. operatoru tržišta plina i operatoru transportnog sustava svakodnevno do 15:00 sati u tekućem danu za naredni plinski dan dostavljati ponudu za energiju uravnoteženja, koja ne uključuje cijenu energije uravnoteženja.

(2) Energija uravnoteženja iz ponude za energiju uravnoteženja iz stavka 1. ovog članka mora sadržavati energiju uravnoteženja iz sustava skladišta plina.

(3) Količina energije uravnoteženja iz sustava skladišta plina, iz ponude za energiju uravnoteženja iz stavka 2. ovog članka, jednaka je razlici rezerviranog i nominiranog kapaciteta sustava skladišta plina, za naredni plinski dan.

Članak 33.

(1) Po završetku plinskog dana 31. ožujka 2014., operator tržišta plina dužan je provesti obračun vrijednosti ukupnog odstupanja za bilančnu skupinu, izuzev bilančne skupine koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini.

(2) Operator tržišta plina dužan je izraditi obračun vrijednosti ukupnog odstupanja sukladno odredbama članka 19. ovih Pravila.

(3) Po završetku plinskog dana 31. ožujka 2014., operator tržišta plina dužan je provesti obračun vrijednosti ukupne promjene akumulacije transportnog sustava za bilančnu skupinu koju organizira i vodi ponuditelj energije uravnoteženja na godišnjoj razini.

(4) Operator tržišta plina dužan je izraditi obračun vrijednosti ukupne promjene akumulacije transportnog sustava sukladno odredbama članka 21. ovih Pravila.

Članak 34.

Operator tržišta plina dužan je postupak izbora ponuditelja energije uravnoteženja na godišnjoj razini prvi put provesti sukladno odredbama Zakona o tržištu plina („Narodne novine“, br. 28/13).

Članak 35.

(1) Primjena odredbi iz članka 25. ovih Pravila započinje 1. travnja 2014.

(2) Primjena odredbi iz članaka 26. i 27. ovih Pravila, u dijelu koji se odnosi na ponuditelja energije uravnoteženja na dnevnoj razini, započinje 1. travnja 2014.

Članak 36.

(1) Operator tržišta plina je dužan, prvi puta ishoditi suglasnost Agencije na obrazce iz članka 8. stavaka 1. do 4. ovih Pravila članka, najkasnije 15 dana od stupanja na snagu ovih Pravila.

(2) Do dana sklapanja ugovora iz stavka 1. ovog članka ostaju na snazi ugovori o reguliranju međusobnih odnosa na tržištu prirodnog plina sklopljeni između operatora tržišta plina i sudionika na tržištu plina.

(3) Voditelj bilančne skupina upisan u Registar voditelja bilančnih skupina na dan stupanja na snagu ovih Pravila, koji nije s operatorom tržišta plina sklopio ugovor o reguliranju međusobnih odnosa prema odredbama članka 8. stavaka 1., 2. i 6. ovih Pravila, briše se iz Registra voditelja bilančnih skupina.

Članak 37.

Izmjene i dopune ovih Pravila provode se na prijedlog operatora tržišta plina ili na zahtjev Agencije prema proceduri jednakoj kao i za donošenje Pravila.

DIREKTOR

Ivor Županić, dipl.oec.